

# WYMAGANIA EDUKACYJNE – EDUKACJA PRZYRODNICZA – KLASA 3 SPECJALNA

| OBSZAR / WYMAGANIE Z PODSTAWY                                                                                | 6 PUNKTÓW – wymaganie + dostosowanie                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 5 PUNKTÓW – wymaganie + dostosowanie                                                                                                                                                                                                                  | 4 PUNKTY – wymaganie + dostosowanie                                                                                                                                                                                | 3 PUNKTY – wymaganie + dostosowanie                                                                                                                                                                                            | 2 PUNKTY – wymaganie + dostosowanie                                                                                                                                                                                               | 1 PUNKT – wymaganie + dostosowanie                                                                                                                                                                                                                                           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>ROZUMIENIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO</b>                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Rozpoznaje popularne gatunki roślin i zwierząt.</b>                                                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>Rozpoznaje popularne gatunki roślin i zwierząt.</li> <li>Dostosowanie: samodzielna praca na rzeczywistych okazach, zdjęciach i filmach; możliwość korzystania z atlasu obrazkowego; polecenia krótkie i jednoznaczne.</li> </ul>                                                                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>Rozpoznaje popularne gatunki roślin i zwierząt.</li> <li>Dostosowanie: fotografie z podpisami, możliwość wyboru spośród kilku odpowiedzi i wielokrotne utrwalanie.</li> </ul>                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>Zazwyczaj rozpoznaje popularne rośliny i zwierzęta.</li> <li>Dostosowanie: ograniczenie liczby gatunków w jednym zadaniu, podpowiedź obrazkowa i dodatkowy czas.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Z niewielką pomocą rozpoznaje popularne rośliny i zwierzęta.</li> <li>Dostosowanie: wskazywanie właściwej ilustracji, nazwanie po modelu, powtarzanie słownictwa.</li> </ul>            | <ul style="list-style-type: none"> <li>Ze znaczną pomocą rozpoznaje popularne rośliny i zwierzęta.</li> <li>Dostosowanie: praca na 2–3 znanych przykładach, wskazywanie, powtarzanie nazw i bezpośrednia pomoc.</li> </ul>        | <ul style="list-style-type: none"> <li>Nie rozpoznaje podstawowych roślin i zwierząt z najbliższego otoczenia.</li> <li>Dostosowanie: nauka od realnych obiektów z najbliższego otoczenia; wskazywanie, dopasowywanie i wielokrotne powtarzanie.</li> </ul>                  |
| <b>Rozpoznaje i wyróżnia cechy ekosystemów: łąka, pole, staw, las; określa ich składowe i funkcje.</b>       | <ul style="list-style-type: none"> <li>Rozpoznaje i wyróżnia cechy ekosystemów: łąka, pole, staw, las; określa ich składowe i funkcje.</li> <li>Dostosowanie: stosowanie plansz warstwowych, makiet i zdjęć; ograniczenie liczby elementów jednocześnie; wskazywanie i dopasowywanie zamiast długiej wypowiedzi.</li> </ul>                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>Rozpoznaje cechy ekosystemów i określa ich składowe oraz funkcje.</li> <li>Dostosowanie: uproszczone schematy ekosystemów, dopasowywanie elementów do miejsca, pytania naprowadzające.</li> </ul>              | <ul style="list-style-type: none"> <li>Zazwyczaj rozpoznaje cechy ekosystemów i ich składowe.</li> <li>Dostosowanie: praca na jednym ekosystemie naraz, gotowy schemat i pytania pomocnicze.</li> </ul>            | <ul style="list-style-type: none"> <li>Z niewielką pomocą rozpoznaje cechy łąki, pola, stawu i lasu.</li> <li>Dostosowanie: plansze z zaznaczonymi elementami, dopasowywanie obrazków, instrukcja krok po kroku.</li> </ul>    | <ul style="list-style-type: none"> <li>Ze znaczną pomocą rozpoznaje cechy podstawowych ekosystemów.</li> <li>Dostosowanie: praca na 2–3 znanych elementach, gotowa plansza, nauczyciel wskazuje elementy i naprowadza.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Nie prowadzi proponowanych obserwacji i hodowli.</li> <li>Dostosowanie: udział w pojedynczym, bardzo prostym etapie działania; możliwość obserwowania zadań wykonywanych przez nauczyciela i stopniowego włączania ucznia.</li> </ul> |
| <b>Rozpoznaje wybrane rośliny i zwierzęta, których naturalnie nie spotyka się w polskim środowisku.</b>      | <ul style="list-style-type: none"> <li>Rozpoznaje wybrane rośliny i zwierzęta, których naturalnie nie spotyka się w polskim środowisku.</li> <li>Dostosowanie: praca na dużych, wyraźnych fotografiach; porównywanie dwóch obiektów; słownictwo wspierane piktogramami i podpisami.</li> </ul>                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>Rozpoznaje wybrane rośliny i zwierzęta niespotykane naturalnie w Polsce.</li> <li>Dostosowanie: porównywanie ilustracji i korzystanie ze słownika obrazkowego.</li> </ul>                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>Zazwyczaj rozpoznaje wybrane gatunki niespotykane w Polsce.</li> <li>Dostosowanie: zadania typu „dopasuj zwierzę do miejsca” i wybór spośród 2–3 ilustracji.</li> </ul>     | <ul style="list-style-type: none"> <li>Z niewielką pomocą rozpoznaje wybrane rośliny i zwierzęta.</li> <li>Dostosowanie: ograniczenie materiału do najważniejszych przykładów i praca na dużych ilustracjach.</li> </ul>       | <ul style="list-style-type: none"> <li>Ze znaczną pomocą rozpoznaje wybrane gatunki.</li> <li>Dostosowanie: dopasowywanie obrazka do wzoru i ograniczenie liczby odpowiedzi.</li> </ul>                                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>Nie rozpoznaje wybranych roślin i zwierząt.</li> </ul>                                                                                                                                                                                |
| <b>Prowadzi proste hodowle roślin i przedstawia zasady opieki nad zwierzętami domowymi.</b>                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>Prowadzi proste hodowle roślin i przedstawia zasady opieki nad zwierzętami domowymi.</li> <li>Dostosowanie: czynności dzielone na etapy; karta obrazkowa „krok po kroku”; możliwość wykonywania czynności z pomocą fizyczną i werbalną nauczyciela.</li> </ul>                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>Prowadzi proste hodowle i przedstawia zasady opieki nad zwierzętami.</li> <li>Dostosowanie: instrukcja obrazkowa, przypomnienia i kontrola kolejności wykonywanych czynności.</li> </ul>                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>Prowadzi proste hodowle i zna zasady opieki.</li> <li>Dostosowanie: częściowo przygotowane materiały i przypomnienie kolejności działań.</li> </ul>                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>Pod kierunkiem dorosłego prowadzi prostą hodowlę.</li> <li>Dostosowanie: wspólne wykonywanie czynności, wizualny harmonogram i bezpośrednia pomoc nauczyciela.</li> </ul>               | <ul style="list-style-type: none"> <li>Tylko z pomocą nauczyciela prowadzi prostą hodowlę.</li> <li>Dostosowanie: nauczyciel przygotowuje materiały, pokazuje każdą czynność i pomaga ją wykonać.</li> </ul>                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>Nie potrafi prowadzić opieki nad zwierzętami, oraz hodowli roślin.</li> </ul>                                                                                                                                                         |
| <b>Wykonuje proste obserwacje, doświadczenia i eksperymenty dotyczące obiektów i zjawisk przyrodniczych.</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Wykonuje proste obserwacje, doświadczenia i eksperymenty dotyczące obiektów i zjawisk przyrodniczych.</li> <li>Dostosowanie: doświadczenia krótkie, bezpieczne, oparte na bezpośrednim działaniu; przygotowanie materiałów przez nauczyciela; możliwość obserwacji zamiast samodzielnego zapisu.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Wykonuje proste obserwacje, doświadczenia i eksperymenty.</li> <li>Dostosowanie: doświadczenie według wcześniej pokazanego wzoru; wydłużony czas i możliwość odpowiedzi ustnej lub przez wskazanie.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Wykonuje proste obserwacje i doświadczenia.</li> <li>Dostosowanie: nauczyciel modeluje pierwszy etap, uczeń wykonuje kolejne według wzoru.</li> </ul>                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>Stara się wykonywać obserwacje i doświadczenia.</li> <li>Dostosowanie: uczeń wykonuje jedną prostą czynność w doświadczeniu; nauczyciel pomaga w przygotowaniu i obserwacji.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Tylko z pomocą wykonuje obserwacje i doświadczenia.</li> <li>Dostosowanie: obserwacja może zastąpić zapis; nauczyciel prowadzi przez kolejne czynności.</li> </ul>                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>Nie wykonuje wcale obserwacji, doświadczeń i eksperymentów.</li> </ul>                                                                                                                                                                |
| <b>Świadomie chroni przyrodę i segreguje odpady.</b>                                                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>Świadomie chroni przyrodę i segreguje odpady.</li> <li>Dostosowanie: praktyczne ćwiczenia z prawdziwymi opakowaniami i pojemnikami; symbole kolorystyczne/piktogramy; utrwalanie jednej zasady naraz.</li> </ul>                                                                                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>Chroni przyrodę i segreguje odpady.</li> <li>Dostosowanie: ćwiczenia praktyczne i etykiety/piktogramy na pojemnikach.</li> </ul>                                                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>Chroni przyrodę i segreguje odpady.</li> <li>Dostosowanie: konkretne przykłady, oznaczone pojemniki i przypomnienia wizualne.</li> </ul>                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>Stara się chronić przyrodę i segregować odpady.</li> <li>Dostosowanie: wybór właściwego pojemnika spośród dwóch i stałe oznaczenia obrazkowe.</li> </ul>                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>Upomniany chroni przyrodę i segreguje odpady.</li> <li>Dostosowanie: stałe przypomnienia, piktogramy i natychmiastowa informacja zwrotna.</li> </ul>                                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>Nie chroni przyrody, nie potrafi segregować śmieci.</li> </ul>                                                                                                                                                                        |
| <b>FUNKCJE ŻYCIOWE CZŁOWIEKA, OCHRONA ZDROWIA, BEZPIECZEŃSTWO I ODPOCZYNEK</b>                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Przedstawia charakterystykę wybranych zawodów użyteczności publicznej.</b>                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>Przedstawia charakterystykę wybranych zawodów użyteczności publicznej.</li> <li>Dostosowanie: zdjęcia osób wykonujących zawód, rekwizyty, scenki i krótkie komunikaty; możliwość odpowiedzi przez wskazanie.</li> </ul>                                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>Przedstawia charakterystykę wybranych zawodów.</li> <li>Dostosowanie: zdjęcia, podpisy i dopasowywanie zawodu do miejsca pracy.</li> </ul>                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>Zazwyczaj poprawnie charakteryzuje zawody.</li> <li>Dostosowanie: pytania pomocnicze i wybór spośród ilustracji.</li> </ul>                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>Z niewielką pomocą przedstawia zawody.</li> <li>Dostosowanie: dopasowanie osoby do zawodu z podpowiedzią.</li> </ul>                                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>Ze znaczną pomocą przedstawia zawody.</li> <li>Dostosowanie: wskazuje zawód na zdjęciu po podpowiedzi.</li> </ul>                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>Nie odróżnia podstawowych zawodów omawianych na zajęciach i nie zna numerów alarmowych.</li> <li>Dostosowanie: nauka funkcjonalna na zdjęciach i rekwizytach; ćwiczenie jednego numeru i jednej sytuacji alarmowej na raz.</li> </ul> |
| <b>Posługuje się numerami alarmowymi i formułuje wezwanie o pomoc.</b>                                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>Posługuje się numerami alarmowymi i formułuje wezwanie o pomoc.</li> <li>Dostosowanie: ćwiczenia na telefonie-zabawce, stała karta z numerami i schematem komunikatu; wielokrotne odgrywanie scenek.</li> </ul>                                                                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>Posługuje się numerami alarmowymi i wzywa pomoc.</li> <li>Dostosowanie: gotowy schemat wypowiedzi i ćwiczenia sytuacyjne.</li> </ul>                                                                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>Zazwyczaj poprawnie posługuje się numerami alarmowymi.</li> <li>Dostosowanie: karta z numerami i powtarzanie komunikatu.</li> </ul>                                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>Z niewielką pomocą posługuje się numerami alarmowymi.</li> <li>Dostosowanie: karta z numerami i odgrywanie scenki z pomocą.</li> </ul>                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>Z pomocą posługuje się numerami alarmowymi.</li> <li>Dostosowanie: korzysta z gotowej karty i powtarza wzór komunikatu.</li> </ul>                                                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>Ma znaczne trudności z podawaniem danych i reagowaniem na zagrożenie.</li> <li>Dostosowanie: możliwość wskazania danych z przygotowanej karty; ćwiczenie bardzo krótkich komunikatów.</li> </ul>                                      |
| <b>Posługuje się danymi osobowymi w sytuacji zagrożenia.</b>                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>Posługuje się danymi osobowymi w sytuacji zagrożenia.</li> <li>Dostosowanie: ćwiczenie własnego imienia, nazwiska i podstawowych</li> </ul>                                                                                                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>Posługuje się danymi osobowymi w sytuacji zagrożenia.</li> <li>Dostosowanie: karta z danymi i</li> </ul>                                                                                                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>Zazwyczaj poprawnie podaje dane osobowe.</li> <li>Dostosowanie: ćwiczenie w przewidywalnych sytuacjach.</li> </ul>                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>Stara się poprawnie podawać dane osobowe.</li> <li>Dostosowanie: dane zapisane na karcie i pytania naprowadzające.</li> </ul>                                                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>Nie zawsze poprawnie podaje dane osobowe.</li> <li>Dostosowanie: nauczyciel prowadzi</li> </ul>                                                                                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>Ma znaczne trudności w zakresie higieny, zdrowia i bezpieczeństwa.</li> <li>Dostosowanie: indywidualny plan obrazkowy, stała pomoc osoby dorosłej</li> </ul>                                                                          |

| OBSZAR / WYMAGANIE Z PODSTAWY                                                                       | 6 PUNKTÓW – wymaganie + dostosowanie                                                                                                                                                                                                     | 5 PUNKTÓW – wymaganie + dostosowanie                                                                                                         | 4 PUNKTY – wymaganie + dostosowanie                                                                                     | 3 PUNKTY – wymaganie + dostosowanie                                                                                                    | 2 PUNKTY – wymaganie + dostosowanie                                                                                                            | 1 PUNKT – wymaganie + dostosowanie                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                     | danych na kartach obrazkowych; nauka w bezpiecznych scenkach.                                                                                                                                                                            | ćwiczenie ich podawania w krótkich scenkach.                                                                                                 |                                                                                                                         |                                                                                                                                        | przez pytania, uczeń wybiera właściwą kartę.                                                                                                   | i wielokrotnie ćwiczenia w naturalnych sytuacjach.                                                                                                                                                                                                             |
| Dbą o higienę i estetykę własną oraz otoczenia.                                                     | • Dbą o higienę i estetykę własną oraz otoczenia.<br>Dostosowanie: wizualny plan czynności higienicznych, checklista i przypomnienia; czynności ćwiczone w naturalnych sytuacjach.                                                       | • Dbą o higienę i otoczenie.<br>Dostosowanie: lista czynności obrazkowych i kontrola wykonania.                                              | • Najczęściej dba o higienę.<br>Dostosowanie: checklista i przypomnienie słowne/wizualne.                               | • Wymaga pomocy w dbaniu o higienę.<br>Dostosowanie: wykonywanie czynności według obrazkowej sekwencji.                                | • Ma problemy z higieną.<br>Dostosowanie: stała checklista i bezpośrednie przypomnianie.                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Wie, jak reagować w sytuacji zagrożenia zdrowia i bezpieczeństwa.                                   | • Wie, jak reagować w sytuacji zagrożenia zdrowia i bezpieczeństwa.<br>Dostosowanie: krótkie scenki, zdjęcia sytuacji, jedna procedura na raz i ćwiczenie właściwej reakcji.                                                             | • Wie, jak reagować w zagrożeniu.<br>Dostosowanie: wybór właściwej reakcji spośród obrazków i scenki.                                        | • Najczęściej omawia sposób reagowania.<br>Dostosowanie: pytania typu „co zrobisz, gdy...?”.                            | • Wymaga pomocy w omówieniu reakcji na zagrożenie.<br>Dostosowanie: wybór właściwego zachowania z 2–3 możliwości.                      | • Tylko z pomocą omawia reakcje na zagrożenie.<br>Dostosowanie: odgrywanie jednej, powtarzalnej procedury.                                     | Nie potrafi reagować w sytuacji zagrożenia zdrowia i bezpieczeństwa.                                                                                                                                                                                           |
| Rozumie znaczenie odpowiedniej diety.                                                               | • Rozumie znaczenie odpowiedniej diety.<br>Dostosowanie: praca na realnych produktach i obrazkach; sortowanie „część/rzadziej” zamiast abstrakcyjnych opisów.                                                                            | • Rozumie znaczenie odpowiedniej diety.<br>Dostosowanie: klasyfikowanie produktów na podstawie obrazków.                                     | • Ma świadomość znaczenia diety.<br>Dostosowanie: wybór produktów zdrowych z ograniczonego zestawu.                     | • Z pomocą rozumie znaczenie odpowiedniej diety.<br>Dostosowanie: konkretne produkty i proste kategorie.                               | • Pod stałym nadzorem uświadamia sobie znaczenie diety.<br>Dostosowanie: wybór produktów podczas wspólnego przygotowywania posiłku.            | Nie rozumie znaczenia odpowiedniej diety.                                                                                                                                                                                                                      |
| Przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia.                                                    | • Przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia.<br>Dostosowanie: proste, bezpieczne czynności, gotowe składniki, instrukcja obrazkowa i pomoc przy czynnościach manualnych.                                                           | • Przygotowuje zdrowe posiłki.<br>Dostosowanie: praca według obrazkowej instrukcji i częściowo przygotowane produkty.                        | • Zazwyczaj przygotowuje zdrowy posiłek.<br>Dostosowanie: podział czynności na małe etapy.                              | • Z pomocą przygotowuje posiłek.<br>Dostosowanie: nauczyciel przygotowuje stanowisko i wspiera manualnie.                              | • Ze znaczną pomocą przygotowuje posiłek.<br>Dostosowanie: nauczyciel wykonuje czynności niebezpieczne, uczeń wykonuje prosty etap.            | Nie potrafi przygotować posiłku.                                                                                                                                                                                                                               |
| Ubiera się odpowiednio do pogody.                                                                   | • Ubiera się odpowiednio do pogody.<br>Dostosowanie: dopasowywanie ubrań do zdjęcia pogody, piktogramy i realne elementy garderoby.                                                                                                      | • Dobiera ubiór do pogody.<br>Dostosowanie: dopasowanie zestawu ubrań do ilustracji pogody.                                                  | • Zazwyczaj dobiera ubiór do pogody.<br>Dostosowanie: zdjęcie pogody jako podpowiedź.                                   | • Z niewielką pomocą dobiera ubiór.<br>Dostosowanie: gotowe zestawy ubrań do dopasowania.                                              | • Stara się dobrać ubiór do pogody.<br>Dostosowanie: gotowe dwa zestawy do wyboru.                                                             | Nie potrafi ubrać się odpowiednio do pogody.                                                                                                                                                                                                                   |
| Rozróżnia podstawowe znaki drogowe i stosuje zasady bezpieczeństwa w ruchu i miejscach publicznych. | • Rozróżnia podstawowe znaki drogowe i stosuje zasady bezpieczeństwa w ruchu i miejscach publicznych.<br>Dostosowanie: nauka na rzeczywistych znakach, makiecie/przejeździe dla pieszych i podczas spacerów; ograniczenie liczby znaków. | • Rozpoznaje znaki drogowe i stosuje przepisy bezpieczeństwa.<br>Dostosowanie: praca na ograniczonej liczbie znaków i ćwiczenia na makiecie. | • Zazwyczaj rozpoznaje znaki drogowe.<br>Dostosowanie: ograniczona liczba znaków i ćwiczenia praktyczne.                | • Z niewielką pomocą rozpoznaje znaki drogowe.<br>Dostosowanie: duże znaki, dopasowanie i ćwiczenia na makiecie.                       | • Z pomocą rozróżnia znaki drogowe.<br>Dostosowanie: 2–3 podstawowe znaki, ćwiczenia na konkretach.                                            | Nie rozróżnia znaków drogowych i nie stosuje zasad bezpieczeństwa w ruchu i miejscach publicznych.                                                                                                                                                             |
| Przestrzega zasad zachowania w transporcie publicznym.                                              | • Przestrzega zasad zachowania w transporcie publicznym.<br>Dostosowanie: scenki, zdjęcia i ćwiczenia praktyczne podczas wyjść; przypomnianie zasad przed każdym przejazdem.                                                             | • Zachowuje się właściwie w transporcie.<br>Dostosowanie: scenki i przypomnianie zasad przed wyjściem.                                       | • Zazwyczaj przestrzega zasad transportu.<br>Dostosowanie: przypomnienie zasad przed sytuacją.                          | • Stara się stosować zasady bezpieczeństwa w szkole.<br>Dostosowanie: przejście procedury z nauczycielem.                              | • Nie zawsze stosuje zasady bezpieczeństwa.<br>Dostosowanie: stały nadzór, przypomnienia przed działaniem i natychmiastowa korekta.            | Nie potrafi przestrzegać zasad w transporcie publicznym                                                                                                                                                                                                        |
| Stosuje zasady bezpieczeństwa w szkole, zna drogę ewakuacyjną i zasady bezpiecznej zabawy.          | • Stosuje zasady bezpieczeństwa w szkole, zna drogę ewakuacyjną i zasady bezpiecznej zabawy.<br>Dostosowanie: przejście trasy ewakuacji z nauczycielem, oznaczenia strzałkami/piktogramami, powtarzanie procedur.                        | • Stosuje zasady bezpieczeństwa w szkole i podczas zabawy.<br>Dostosowanie: wizualny plan bezpieczeństwa i powtarzanie procedur.             | • Zazwyczaj stosuje zasady bezpieczeństwa.<br>Dostosowanie: piktogramy i modelowanie zachowania.                        | • Z pomocą uświadamia sobie zagrożenia naturalne.<br>Dostosowanie: zdjęcia i bezpośrednie wskazywanie zagrożenia.                      | • Często nie rozumie zagrożeń naturalnych.<br>Dostosowanie: konkretne zdjęcia, jedno zagrożenie i jedna zasada reakcji.                        | Nie stosuje zasad bezpieczeństwa.                                                                                                                                                                                                                              |
| Rozpoznaje zagrożenia ze strony środowiska naturalnego.                                             | • Rozpoznaje zagrożenia ze strony środowiska naturalnego.<br>Dostosowanie: praca na zdjęciach i konkretnych przykładach; ćwiczenie „zagrożenie – bezpieczne zachowanie”.                                                                 | • Rozpoznaje zagrożenia naturalne.<br>Dostosowanie: zdjęcia i proste komunikaty „co robić?”.                                                 | • Zazwyczaj rozpoznaje zagrożenia naturalne.<br>Dostosowanie: porównywanie bezpiecznej i niebezpiecznej sytuacji.       | • Czasem ma problemy z bezpieczeństwem cyfrowym.<br>Dostosowanie: ograniczony czas, jedna zasada naraz, stały nadzór.                  | • Ma problemy z bezpieczeństwem cyfrowym.<br>Dostosowanie: bezpośredni nadzór i ograniczenie liczby funkcji urządzenia.                        | Nie rozpoznaje zagrożeń ze strony środowiska naturalnego.                                                                                                                                                                                                      |
| Stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych i zna zasady netykiety.      | • Stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych i zna zasady netykiety.<br>Dostosowanie: krótkie instrukcje, obrazkowe zasady, timer/czasomierz i bezpośrednie ćwiczenia na urządzeniu.                         | • Bezpiecznie korzysta z urządzeń cyfrowych.<br>Dostosowanie: obrazkowa lista zasad i kontrolowany czas pracy.                               | • Zazwyczaj stosuje zasady bezpieczeństwa cyfrowego.<br>Dostosowanie: timer i wizualne przypomnienia.                   | Czasem ma problem z zachowaniem bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych.                                               | Ma problem z zachowaniem zasad bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych.                                                        | Nie stosuje zasad bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych.                                                                                                                                                                                     |
| ROZUMIENIE PRZESTRZENI GEOGRAFICZNEJ                                                                |                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                              |                                                                                                                         |                                                                                                                                        |                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Określa położenie swojej miejscowości i okolicy.                                                    | • Określa położenie swojej miejscowości i okolicy.<br>Dostosowanie: praca od najbliższego otoczenia, zdjęcia znanych miejsc, prosty plan/mapa z oznaczeniami.                                                                            | • Samodzielnie określa położenie miejscowości i okolicy.<br>Dostosowanie: prosta mapa z legendą i zdjęciami punktów orientacyjnych.          | • Zazwyczaj poprawnie określa położenie miejscowości i okolicy.<br>Dostosowanie: pytania pomocnicze i uproszczona mapa. | • Z niewielką pomocą określa położenie miejscowości.<br>Dostosowanie: mapa z zaznaczonym punktem i prowadzenie wzrokiem.               | • Tylko z pomocą określa położenie miejscowości.<br>Dostosowanie: praca na planie najbliższej okolicy i wskazywanie miejsca przez nauczyciela. | • Nie potrafi pracować z mapą w zakresie określonym podstawą programową.<br>Dostosowanie: rozpoczynanie od prostego planu sali, szkoły i najbliższej okolicy; wskazywanie i dopasowywanie zamiast samodzielnego odczytywania mapy; stałe wsparcie nauczyciela. |
| Wskazuje na mapie Polski granice, główne miasta, rzeki i krainy geograficzne.                       | • Wskazuje na mapie Polski granice, główne miasta, rzeki i krainy geograficzne.<br>Dostosowanie: duża mapa, ograniczona liczba elementów, kolorowe oznaczenia                                                                            | • Wskazuje elementy mapy Polski.<br>Dostosowanie: ćwiczenia z gotową mapą i oznaczonymi symbolami.                                           | • Zazwyczaj poprawnie wskazuje granice, miasta, rzeki i krainy.<br>Dostosowanie: ograniczenie liczby                    | • Z niewielką pomocą wskazuje podstawowe elementy mapy Polski.<br>Dostosowanie: duże napisy, kolory i wybór spośród wskazanych miejsc. | • Tylko z pomocą wskazuje elementy mapy Polski.<br>Dostosowanie: mapa uproszczona,                                                             | Nie potrafi wskazać na mapie Polski oraz Jej granic, miast i rzek.                                                                                                                                                                                             |

| OBSZAR / WYMAGANIE Z PODSTAWY                                   | 6 PUNKTÓW – wymaganie + dostosowanie                                                                                                                                     | 5 PUNKTÓW – wymaganie + dostosowanie                                                                            | 4 PUNKTY – wymaganie + dostosowanie                                                                                         | 3 PUNKTY – wymaganie + dostosowanie                                                                                                      | 2 PUNKTY – wymaganie + dostosowanie                                                                                                           | 1 PUNKT – wymaganie + dostosowanie                                                         |
|-----------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                 | i możliwość wskazywania zamiast nazywania.                                                                                                                               |                                                                                                                 | wymaganych obiektów w jednym ćwiczeniu.                                                                                     |                                                                                                                                          | zaznaczone miejsca i zadania dopasowujące.                                                                                                    |                                                                                            |
| Wymienia stolicę Polski i wskazuje jej położenie.               | • Wymienia stolicę Polski i wskazuje jej położenie.<br>Dostosowanie: symbol Warszawy, zdjęcie charakterystycznego miejsca, ćwiczenie na mapie z zaznaczonym punktem.     | • Wymienia stolicę i wskazuje ją na mapie.<br>Dostosowanie: powtarzanie nazwy i stałe oznaczenie stolicy.       | • Wymienia stolicę i z niewielką pomocą wskazuje ją na mapie.<br>Dostosowanie: gotowy punkt na mapie i podpowiedź wizualna. | • Zazwyczaj poprawnie wymienia stolicę i z pomocą wskazuje ją na mapie.<br>Dostosowanie: ćwiczenia typu „pokaż Warszawę” z podpowiedzią. | • Ma problem z podaniem nazwy stolicy i wskazaniem jej położenia.<br>Dostosowanie: stały symbol Warszawy i nauka przez powtarzalne ćwiczenia. | Nie zna stolicy Polski i nie potrafi pokazać jej położenia na mapie.                       |
| Zna charakterystyczne dla Polski dyscypliny sportowe.           | • Zna charakterystyczne dla Polski dyscypliny sportowe.<br>Dostosowanie: fotografie i krótkie filmy, dopasowywanie dyscypliny do ilustracji.                             | • Ma wiedzę o charakterystycznych sportach Polski.<br>Dostosowanie: dopasowanie zdjęcia sportowca/dyscypliny.   | • Ma wiedzę o sportach charakterystycznych dla Polski.<br>Dostosowanie: praca na fotografiach i krótkich opisach.           | • Przedstawia charakterystyczne dyscypliny sportowe.<br>Dostosowanie: ilustracje i możliwość odpowiedzi przez dopasowanie.               | • Tylko z pomocą przedstawia polskie dyscypliny sportowe.<br>Dostosowanie: wybór właściwej ilustracji spośród dwóch.                          | Nie zna charakterystycznych dyscyplin sportowych.                                          |
| Wyznacza kierunki główne w terenie i rozpoznaje rodzaje opadów. | • Wyznacza kierunki główne w terenie i rozpoznaje rodzaje opadów.<br>Dostosowanie: kompas/model, ćwiczenia ruchowe „północ–południe” i zdjęcia opadów.                   | • Wyznacza kierunki i rozpoznaje opady.<br>Dostosowanie: praktyczne ćwiczenia z kompasem i kartami obrazkowymi. | • Zazwyczaj samodzielnie wyznacza kierunki i rozpoznaje opady.<br>Dostosowanie: ćwiczenia ruchowe i symbole graficzne.      | • Z niewielką pomocą wyznacza kierunki i rozpoznaje opady.<br>Dostosowanie: praca z kompasem/modelami i kartami obrazkowymi.             | • Tylko z pomocą wyznacza kierunki i rozpoznaje opady.<br>Dostosowanie: ćwiczenia ruchowe i bezpośrednie modelowanie.                         | Nie potrafi wyznaczyć głównych kierunków w terenie i nie potrafi rozpoznać rodzaju opadów. |
| Przedstawia położenie Ziemi w Układzie Słonecznym.              | • Przedstawia położenie Ziemi w Układzie Słonecznym.<br>Dostosowanie: model planet, układanie planet według wzoru, animacja lub ilustracja zamiast abstrakcyjnego opisu. | • Przedstawia położenie Ziemi w Układzie Słonecznym.<br>Dostosowanie: model przestrzenny i schemat z podpisami. | • Z niewielką pomocą przedstawia położenie Ziemi w Układzie Słonecznym.<br>Dostosowanie: układanie modelu według wzoru.     | • Z niewielką pomocą przedstawia położenie Ziemi.<br>Dostosowanie: model, schemat i krótkie instrukcje.                                  | • Tylko z pomocą przedstawia położenie Ziemi w Układzie Słonecznym.<br>Dostosowanie: układanie planet z gotowych elementów według wzoru.      | Nie potrafi przedstawić położenia Ziemi w Układzie Słonecznym.                             |